ΚΙΚΗΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ

Υποχρέωση και καθήκον μου να υπερασπισθώ την πατρίδα μου

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@philelefttheros.com

Δεν υπήρξε πολιτική βούληση διατήρησης του Συνεργατισμού

Ὁταν κλήθηκε ως μοναδικός μάρτυρας υπεράσπισης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην υπόθεση Βγενόπουλου εναντίον της Κυπριακής Κυβέρνησης, ανταποκρίθηκε θετικά. Θεώρησε υποχρέωση και καθήκον του να υπερασπιστεί την πατρίδα παραθέτοντας την αλήθεια. Ο Κίκης Καζαμίας, ως πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ριάλτο, αποκαλύπτει πως είναι σε επαφή με το υπουργείο Οικονομικών καθώς έχει προτείνει το θέατρο να παραμείνει ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικό, με μοναδικό ιδιοκτήτη το κράτος, το οποίο, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να διορίζει το διοικητικό του συμβούλιο. Βρήκε κατανόηση και αναμένει ότι μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, το θέμα θα καταλήξει, ώστε να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία του Ριάλτο.

Το πρόσχημα του μαύρου χρήματος των Ρώσων είναι κυρίως η προσπάθεια καθήλωσης όλων των υπόλοιπων παικτών κάτω από την ηγεσία και τον έλεγχο της Αμερικής

- Δεν γνωρίζουν πολλοί ότι ήσασταν ο μοναδικός μάρτυρας υπεράσπισης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην υπόθεση Βγενόπουλου εναντίον της Κυπριακής Κυβέρνησης, την οποία κερδίσαμε. Τι διαμείφθηκε;

- Ρωτήστε τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας που είχε τον συντονισμό της υπεράσπισης. Όταν κλήθηκα, έκρινα χωρίς δεύτερη σκέψη, ότι ήταν υποχρέωση και καθήκον μου, λέγοντας την αλήθεια και παραθέτοντας τα γεγονότα, να υπερασπισθώ την πατρίδα μου, στους ανόητους και ψευδείς ισχυρισμούς ενός ανθρώπου και της παρέας του, που με τις ενέργειες τους, συνέβαλαν αποφασιστικά στη διολίσθηση της κυπριακής οικονομίας και ταυτόχρονα είχαν το θράσος να ζητήσουν και ρέστα. Στο «κατηγορητήριο» Βγενόπουλου και Σία κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας, γινόταν και συγκεκριμένη αναφορά στο όνομά μου, που αφορμή τους δόθηκε από κομματικό προπαγανδιστικό υλικό που ετοιμάστηκε το 2013-14 από τη σημερινή κυβερνητική παράταξη για να καταλογιστούν ευθύνες κατά της κυβέρνησης Χριστόφια, της οποίας υπήρξα μέλος στον ουσιώδη χρόνο. Οι φαιδροί αυτοί ισχυρισμοί ασφαλώς καταρρίφθηκαν χωρίς δυσκολία στις δύο γραπτές καταθέσεις μου και στην τρίωρη μαρτυρία-εξέταση μου από τους δικηγόρους του Βγενόπουλου ενώπιον του Διαιτητικού Δικαστηρίου στο Παρίσι.

- Από την οικογένεια του παππού σας, προερχόταν ένας από τους δύο συνιδρυτές της πρώτης Συνεργατικής Γεωργικής Τράπεζας στο Λευκόνοικο. Διατελέσατε γενικός εκτελεστικός διευθυντής του Συνεργατικού Ταμιευτηρίου Λεμεσού από το 1997 μέχρι το 2003. Πώς νιώθετε σήμερα;

- Πώς νομίζετε ότι πρέπει να νιώθω; Πικρία και απογοήτευση, όπως κάθε γνήσιος συνεργατιστής, όπως η καταπληκτική πλειοψηφία του κυπριακού λαού, αφού ο Συνεργατισμός δίκαια καθορίστηκε ως η μεγαλύτερη κοινωνική κατάκτηση στην Κύπρο τα τελευταία εκατό δέκα χρόνια. Η πικρία και η απογοήτευση διπλασιάζεται για τον εξαφανισμό του Συνεργατικού Ταμιευτηρίου Λεμεσού, του μέχρι το 2014 μεγαλύτερου και υγιέστερου συνεργατικού χρηματο-πιστωτικού οργανισμού στην Κύπρο.

- Με σημαντική παρουσία στη Λεμεσό...

- Και με καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη του Συνεργατισμού παγκύπρια. Τα εξήντα και πλέον χιλιάδες μέλη του, πρακτικά σχεδόν κάθε Λεμεσιανή οικογένεια, έχουν βιώσει τη σημασία της 65χρονης ύπαρξης και δράσης του, αφού μέσα από τη χρηματοδότηση του κτίστηκαν τα τρία τέταρτα της Λεμεσού, πολλοί καταστηματάρχες και μικροεπιχειρηματίες έστησαν την επαγγελματική τους στέγη και χιλιάδες γονείς σπούδασαν τα παιδιά τους. Κοινωνικά σύνολα όπως οι δήμοι της μείζονος Λεμεσού, πολιτιστικοί και αθλητικοί φορείς καθώς σύνδεσμοι γονέων σε σχολεία και φιλανθρωπικές οργανώσεις, είχαν για χρόνια στήριγμα τους το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού. Το ΤΕΠΑΚ απέκτησε την πρώτη του στέγη ύστερα από μεγάλη δωρεά του Ταμιευτηρίου στο κέντρο της πόλης. Επαναλειτούργησε και το Ριάλτο, που εκτός από στολίδι της πόλης, κατέχει επάξια τον τίτλο του σημαντικότερου ιδιωτικού, μη κερδοσκοπικού, πολιτιστικού φορέα στον τόπο μας. Και όλα τα πιο πάνω μέσα σε πλαίσια χρηστής διοίκησης και υγιούς οικονομικής ανάπτυξης σε στέρεες βάσεις που το καθιστούσαν πανίσχυρο. Υπενθυμίζω δημοσκοπήσεις του 2013 που το καθιστούσαν ως το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με τη μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε παγκύπρια βάση.

- Τότε γιατί φτάσαμε εδώ, τι πήγε στραβά;

- Στη σύνθεση κάθε κοινωνικού συνόλου, με οποιαδήποτε δραστηριότητα, υπάρχουν οι καλοί, οι καλύτεροι, οι μέτριοι και οι επιτήδειοι. Το ίδιο και στο σύνολο των τριών-τεσσάρων χιλιάδων συνεργατιστών στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η γενική κατάσταση ήταν για δεκαετίες καλή, εξάλλου έτσι δικαιολογείται και η ανεκτίμητη προσφορά του Συνεργατισμού προς τον τόπο γενικότερα. Κρίνω ότι η κατάσταση δεν αξιολογήθηκε σωστά και δεν υπήρξε πολιτική βούληση διατήρησης του Συνεργατισμού ως θεσμός. Ασφαλώς οι πιέσεις της Τρόικα μετά την τραπεζική κατάρρευση το 2013 δυσκόλευαν ένα τέτοιο εγχείρημα, όμως προσωπικά πιστεύω ότι κάτι τέτοιο μπορούσε να υλοποιηθεί αν εκτίζετο κάτι στηριζόμενο στο υγιές κομμάτι του συνεργατικού χρηματοπιστωτικού τομέα, όπως ήταν το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού, το οποίο υπενθυμίζω ότι μέχρι το 2013 δεν ήταν κάτω από την ομπρέλα της τότε Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας.

> *Άμεσα ή έμμεσα επέτρεψαν να δημιουργηθεί και να καλλιεργηθεί μια απαξίωση του Συνεργατισμού στην κοινή γνώμη*

- Γιατί εντάχθηκε;

- Εκβιαστικά υποχρέωσαν το Ταμιευτήριο να ενταχθεί οργανικά στην Τράπεζα, το αποψίλωσαν μεταφέροντας αρκετά ικανά στελέχη του σε άλλες υπηρεσίες και με την έλλειψη οράματος, αντί να ενισχύσουν τις υγιείς βάσεις και να κτίσουν περαιτέρω πάνω στα γερά θεμέλια, άμεσα ή έμμεσα επέτρεψαν να δημιουργηθεί και να καλλιεργηθεί μια απαξίωση του συνεργατισμού στην κοινή γνώμη η οποία, υπό το βάρος του δημιουργούμενου οικονομικού κόστους για τους φορολογούμενους πολίτες, δεν είχε το κουράγιο να αναζητήσει και να πιέσει για να περισώσει κάτι.

- Ο τραπεζικός τομέας συρρικνώνεται και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξακολουθούν να είναι η γάγγραινα της οικονομίας μας...

- Η Κύπρος βρέθηκε στο επίκεντρο των επικρίσεων για το υπερμέγεθος που δημιουργήθηκε στον τραπεζικό τομέα την τελευταία δεκαετία. Χωρίς να ισχυρίζομαι ότι αυτό δεν ήταν πρόβλημα, η διαπίστωση επαληθεύτηκε κυρίως λόγω κακής διαχείρισης του μεγέθους, στο ράλι που υπήρξε κυρίως μεταξύ των δύο μεγάλων τραπεζών, στην προσπάθεια μεγιστοποίησης της κερδοφορίας τους, με κύριο πρωταγωνιστή τον Βγενόπουλο και τις ηγεσίες των τραπεζών που εκμεταλλεύτηκαν στο έπακρο την ελλιπέστατη εποπτεία της αρμόδιας Αρχής. Τα σημερινά μη εξυπηρετούμενα δάνεια, είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό η χθεσινή δελεαστική προσφορά των τραπεζών να πουλήσουν με πίστωση το αζήτητο εμπόρευμα τους, να δανείσουν δηλαδή με το αζημίωτο χρήματα σε καταναλωτές και επενδυτές που, πρώτο, δεν το είχαν απαραίτητα ανάγκη, αλλά πολύ περισσότερο δεν ήταν επαρκώς προετοιμασμένοι και καλά μελετημένοι να το αξιοποιήσουν δημιουργικά για να μπορέσουν να το επιστρέψουν. Τα δάνεια που παραχωρήθηκαν σε κόσμο που πλήγηκε το εισόδημα του λόγω της κρίσης δεν ήταν και δεν είναι το κύριο πρόβλημα, αφού στην πλειοψηφία αυτά τα προβλήματα θα μπορούσαν να ξεπερασθούν σε βάθος χρόνου, με υπομονή και σωστή αναδιάρθρωση των δανείων.

- Συζητούνται έντονα επεμβάσεις της Αμερικής για κλείσιμο λογαριασμών Ρώσων και άλλων ξένων καταθετών, τι κρύβουν;

- Την ανασφάλεια των διοικούντων την αμερικανική οικονομία να χάσουν ή έστω να μειώσουν την πρωτοκαθεδρία τους στην παγκόσμια οικονομία και την προσπάθεια τους να την εδραιώσουν. Ξεκινώντας ασφαλώς με πρόσχημα ένα υπαρκτό πρόβλημα που είναι η διακίνηση μαύρου χρήματος και εκμεταλλευόμενοι πλήρως την ανυπαρξία συντονισμού όλων των υπόλοιπων οικονομικών δυνάμεων, οι Αμερικανοί καθορίζουν μονομερώς τους κανόνες διακίνησης του χρήματος αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Το χρήμα όμως βασικά δεν είναι οι Ρώσοι που το βάφουν μαύρο. Προέρχεται κυρίως από τη βιομηχανία όπλων και ναρκωτικών, με επίκεντρο την ίδια την Αμερική. Το πρόσχημα λοιπόν του μαύρου χρήματος των Ρώσων καταθετών είναι κυρίως η προσπάθεια καθήλωσης όλων των υπόλοιπων παικτών κάτω από την ηγεσία και τον έλεγχο της Αμερικής και των τρομονόμων που θέσπισε κυρίως τα τελευταία χρόνια μετά το 2001. Το ίδιο συμβαίνει σήμερα και πολύ πιο εύκολα με την απόφαση των Αμερικανών να καθηλώσουν την τουρκική λίρα μέχρι που να καθυποτάξουν την Τουρκία στις πολιτικές, στρατιωτικές και οικονομικές τους επιλογές. Αυτόν τον ετσιθελισμό τον πληρώνει ήδη και η Κύπρος, και πολύ φοβάμαι ότι θα μας κοστίσει ακόμα ακριβότερα.

Η Κύπρος θα μπορούσε να ήταν η Σιγκαπούρη Μεσογείου και Ευρώπης

- Εξακολουθείτε να πιστεύετε ότι με άλυτο το Κυπριακό, πολύ δύσκολα τα διεθνή επενδυτικά κέντρα θα μας επανατοποθετήσουν στον παγκόσμιο οικονομικό χάρτη;

- Μισό και πλέον αιώνα με ανοικτό το πολιτικό μας πρόβλημα, δεν νομίζω πως υπάρχει κάποιος που να ισχυρίζεται το αντίθετο. Και δεν συζητάμε ασφαλώς μονάχα για μερικές δεκάδες εκατομμύρια που σήμερα εισέρχονται στην Κύπρο, είτε για εξασφάλιση κοινοτικού διαβατηρίου είτε για μικροεπενδύσεις.

Μιλάμε για μεγέθη που θα βελτιώσουν καθοριστικά την ποιότητα ζωής των επόμενων γενιών. Με τη μη ύπαρξη πολιτικού προβλήματος, η Κυπριακή Δημοκρατία θα μπορούσε ήδη να ήταν η Σιγκαπούρη της Μεσογείου και γιατί όχι της Ευρώπης. Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο, οι εξαίρετες υποδομές και η γεωγραφική θέση μεταξύ τριών ηπείρων, προσφέρονται θαυμάσια για την ανάπτυξη ενός άριστου οικονομικού κέντρου.

Δεν έχουμε παρά να ανησυχούμε για το Κυπριακό...

-Βλέπετε τα περιθώρια να στενεύουν για το Κυπριακό;

Τα τελευταία πολλά χρόνια, μια επαναλαμβανόμενη εκτίμηση λέει πως «τα περιθώρια στενεύουν», πολύ προηγούμενα χρησιμοποιήθηκε και η φράση πως «φαινόταν φως στην άκρη της σήραγγας». Σήμερα, πολύ φοβάμαι ότι η ρεαλιστικότερη αξιολόγηση της κατάστασης είναι πως τα πράγματα οδηγήθηκαν σε αδιέξοδο. Αν διαβάσουμε τις αξιολογήσεις ανθρώπων που έζησαν τις διαπραγματεύσεις στον πυρήνα τους, όπως είναι ο Αλέκος Μαρκίδης, ως συντονιστής της ομάδας διαπραγμάτευσης, και ο Τουμάζος Τσιελεπής, ως διεθνολόγος, δύο πολιτικών που ομολογουμένως χαίρουν καθολικής εκτίμησης και αναγνώρισης για τη σοβαρότητά τους, τότε δεν έχουμε παρά να ανησυχούμε. Επιπλέον, και ο διαπραγματευτής Ανδρέας Μαυρογιάννης, με πολύ κομψό τρόπο, το ίδιο τονίζει και επαναλαμβάνει.

Η διχοτόμηση κάποτε δεν ήταν προς το συμφέρον της Τουρκίας. Η εκτίμηση αυτή είναι απαραίτητο να επαναξιολογηθεί

-Το κλειδί βρίσκεται στην Άγκυρα;

-Η ορθή διαπίστωση, ότι το βασικότερο εμπόδιο για τη λύση του Κυπριακού βρίσκεται στην Άγκυρα, για τους περισσότερους τρίτους πολιτικούς παρατηρητές φαντάζει υποκειμενική εκτίμηση της ελληνοκυπριακής πλευράς. Αυτή την εκτίμηση καλούμαστε να την αξιολογήσουμε ψύχραιμα και να την αποδείξουμε ως άδικη, με τις ενέργειές μας και μόνο. Στο παρόν στάδιο, ένα πειστικό και αποδεικτικό στοιχείο είναι η αποδοχή, χωρίς όρους και καμιά προϋπόθεση, της πρόσκλησης του ΓΓ του ΟΗΕ για συνέχιση των διαπραγματεύσεων από εκεί που έμειναν την τελευταία φορά. Χαρακτηρίσαμε επανειλημμένα τον Γκουτέρες σοφό, έξυπνο και έμπειρο πολιτικό. Ευτυχώς δεν τον κατατάξαμε, τουλάχιστον προς το παρόν, στον κατάλογο όσων κρίνουμε ότι μεροληπτούν εναντίον μας. Ας τον βοηθήσουμε λοιπόν, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκλησή του, να χρησιμοποιήσει τη σοφία και την εξυπνάδα του και να ξεδιπλώσει την εμπειρία του για να σπρώξει τα πράγματα μπροστά.

-Αυτό θα εξαρτηθεί από τα μηνύματα που θα δώσει η Τζέιν Χολ Λουτ προς τον Αντόνιο Γκουτέρες με την ολοκλήρωση των επαφών της με τα εμπλεκόμενα μέρη.

-Ναι. Έχει ήδη εκφραστεί γενικά η ικανοποίησή μας για τον χειρισμό του όσον αφορά στο θέμα των εγγυήσεων και των στρατευμάτων. Αν πράγματι η Τουρκία συνεχίζει να αρνείται αποδοχή των προσεγγίσεων Γκουτέρες, ας αφήσουμε να το εκφράσει επίσημα στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης, προσφέροντάς μας την έξωθεν καλή μαρτυρία της ορθής μας εκτίμησης ότι η Άγκυρα είναι το κύριο εμπόδιο στην αναζήτηση βιώσιμης λύσης του Κυπριακού.

-Η διχοτόμηση, τα δυο κράτη ή η ανατροπή του στάτους κβο μας περιμένουν στη γωνία;

Έχει ορθά λεχθεί από τον Αλέκο Μαρκίδη ότι η διχοτόμηση κάποτε δεν ήταν προς το συμφέρον της Τουρκίας. Με τα σημερινά δεδομένα, η εκτίμηση αυτή είναι απαραίτητο να επαναξιολογηθεί. Αν, λοιπόν, ως ελληνοκυπριακή πλευρά, δεν αποδείξουμε έμπρακτα πως κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να διαρρηχθεί το αδιέξοδο των συνομιλιών, πολύ φοβάμαι ότι είναι μεγάλες οι πιθανότητες να επαληθευτεί πως η ντε φάκτο κατάσταση που επικρατεί για δεκαετίες και η ελπίδα που θέλουν κάποιοι να εκπέμπουν, ότι θα μπορούσε να δημιουργεί θετικές προϋποθέσεις για το μέλλον, θα αποδειχθούν ως ψευδαισθήσεις.

-Η ύπαρξη υδρογονανθράκων είναι πρόβλημα ή ευλογία;

-Ευλογία ασφαλώς που καλύπτει όλους τους Κυπρίους. Το ερώτημα όμως είναι πώς το διαχειριζόμαστε. Αν, υπεροπτικά, πιστεύουμε ότι η αξιοποίηση είναι αποκλειστικά θέμα που θα διαχειριστούμε μόνοι μας, κρίνω ότι κάτι τέτοιο είναι αυταπάτη. Ασφαλώς ως Κυπριακή Δημοκρατία δικαιούμαστε να επικαλούμαστε το διεθνές δίκαιο και διεθνείς συμβάσεις, όμως στο πολιτικό παιγνίδι δεν παίζουμε μόνοι μας μέσα στο γήπεδο. Γι' αυτό καλείται η πολιτική ηγεσία να συμπεριφέρεται νούσιμα και υπεύθυνα, με τρόπο που και ο λαός να κατανοεί την πραγματικότητα, τι είναι εφικτό και τι συμφέρει τον τόπο μακροπρόθεσμα, για να μετουσιωθεί η ευλογία σε πράξη για τις πολλές επόμενες γενιές.

Βρήκαμε κατανόηση ώστε να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία του Ριάλτο

-Τι γίνεται με το Ριάλτο το οποίο ανήκει στον Συνεργατισμό και από το 2015 είστε πρόεδρος του Διοικητικού του Συμβουλίου;

-Το Ριάλτο λειτουργεί και θα συμπληρώσει τη δράση του για το 2018 στη βάση του προϋπολογισμού του. Έχει τους οικονομικούς πόρους για να ολοκληρώσει τον σχεδιασμό των παραστάσεών του μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Δεν έχει οικονομικά βαρίδια και κλείνει σε λίγους μήνες μια εικοσαετία από την ανακαίνιση και επαναλειτουργία του το 1999, ύστερα από τη σωτήρια ενέργεια του Συνεργατικού Ταμιευτηρίου Λεμεσού να το περισώσει από την κατεδάφιση. Έχει να επιδείξει μια άριστη οικονομική διαχείριση, είναι βασικός συνεργάτης των πολιτιστικών υπηρεσιών του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και χαίρει σεβασμού και αναγνώρισης τόσο από την πολιτιστική κοινότητα της Κύπρου όσο και διεθνώς.

Στο πολιτικό παιγνίδι δεν παίζουμε μόνοι μας μέσα στο γήπεδο

-Μόνο αν το σύμπαν συνωμοτήσει εναντίον του Ριάλτο, αυτό θα κινδυνεύσει λόγω των εξελίξεων στον Συνεργατισμό, είχατε πει. Τελικά τι έκανε το σύμπαν;

-Προς το παρόν τουλάχιστον, δεν συνωμότησε. Ως περιουσιακό στοιχείο μεταβιβάζεται στην κυριότητα του κράτους. Ως Διοικητικό Συμβούλιο του Ριάλτο είμαστε σε επαφή με το υπουργείο Οικονομικών και έχουμε προτείνει όπως το Θέατρο παραμείνει ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικό, με μοναδικό ιδιοκτήτη το κράτος το οποίο, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, να διορίζει το Διοικητικό του Συμβούλιο, όπως ακριβώς έκανε και το Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού, ως ο προηγούμενος ιδιοκτήτης, και στο οποίο Διοικητικό Συμβούλιο να εκχωρήσει το δικαίωμα της διαχείρισης με συγκεκριμένους όρους εντολής για την εκπλήρωση των σκοπών του, όπως εξαρχής περιγράφονται στο καταστατικό του και τους οποίους εκπληρώνει πιστά εδώ και είκοσι χρόνια.

-Ποια είναι η μέχρι τώρα αντίδραση;

-Πρέπει να πω ότι βρήκαμε κατανόηση, οι επαφές μας συνεχίζονται και αναμένω ότι τις επόμενες εβδομάδες, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, το θέμα θα καταλήξει, με τρόπο που η εύρυθμη λειτουργία του Ριάλτο θα διασφαλιστεί και η ανεκτίμητη πολιτιστική προσφορά του θα συνεχιστεί και θα αναβαθμιστεί ακόμα περισσότερο.